

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 11(241)•2021

лістапад

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, доктар філалагічных навук, прафесар

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІЎЧАНКАЎ, доктар філалагічных навук, прафесар

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, галоўны спецыяліст
упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

А. У. БЕЛЬСКАЯ, адказны сакратар

Р. А. БАРАВІКОВА, лаўрэат Дзяржаўнай
прэміі Рэспублікі Беларусь

А. І. БЕЛЯЯ, доктар філалагічных навук,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт

Г. М. ВАЛОЧКА, доктар педагагічных навук, прафесар

Л. М. ГАМЕЗА, доктар педагагічных навук, дацэнт

Я. В. ЕСІС, настаўнік вышэйшай катэгорыі
сярэдняй школы № 16 г. Мазыра

М. В. ЖУКОВІЧ, настаўнік-метадыст, намеснік
дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй школы № 1
імя В. Х. Галаўко г. Бяроза

В. У. ЗЕЛЯНКО, доктар педагагічных навук, дацэнт

Т. У. ЛОГІНАВА, начальнік аддзела
метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі
Нацыянальнага інстытута адукацыі

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, доктар філалагічных навук,
прафесар, акадэмік НАН Беларусі

А. М. МАКАРЭВІЧ, доктар філалагічных навук, дацэнт

Т. І. МАРОЗ, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

М. І. НАВУМЧЫК, настаўнік-метадыст,
намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце
Маларыцкай раённай гімназіі

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, член праўлення
Саюза пісьменнікаў Беларусі

А. К. ПЕКАЧ, настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, доктар педагагічных навук, дацэнт

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, доктар філалагічных навук, прафесар

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, кандыдат педагагічных навук,
дацэнт

С. Л. РУМЯНЦАВА, настаўнік-метадыст
сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка

А. В. РУЦКАЯ, заслужаная настаўніца Беларусі

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, доктар педагагічных навук,
прафесар

Г. І. ШМАЯНKOVA, настаўніца вышэйшай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй
школы № 27 г. Магілёва

І. Ф. ШТЭЙНЕР, доктар філалагічных навук, прафесар

Заснавальнік і выдавец —
РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск
тэл.: (017) 393-93-20 (адк. сакратар)
тэл.: (017) 322-93-25 (аддз. продажу)
факс: (017) 257-91-49.

E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),
aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3** *Даніленка В. А.* Стварэнне паэтычнага вобраза восені ў вершы А. Грачанікава «Верасень» (урок у V класе)
- 7** *Навумчык М. І.* Максім Багдановіч. «Раманс» («Зорка Венера») (урок у VIII класе)
- 11** *Троцкая Т. А.* Займальны дыдактычны матэрыял на ўроках беларускай літаратуры ў IX класе
- 16** *Багданава Т. Г.* Род назоўнікаў. Несупадзенне роду некаторых назоўнікаў у беларускай і рускай мовах (урок у VI класе)
- 19** *Кандакова Т. Р.* Трэнеравачны практыкум па тэме «Назоўнік» (заданні і практыкаванні, VI клас)
- 23** *Прасаловіч Н. Л.* Дзеепрыметнікавы зварот, знакі прыпынку (VII клас)
- 27** *Пашкевіч Н. М.* Даданыя члены сказа: азначэнне, дапаўненне, акалічнасць; іх граматычнае значэнне. Жыццёвыя каштоўнасці чалавека (інтэграваны ўрок-блок, VIII клас)
- 32** *Вабішчэвіч С. У.* Правапіс слоў разам, праз злучок і асобна (урок з выкарыстаннем тэкстацэнтральнага падыходу да навучання і актыўнай ацэнкі, X клас)

Методыка і вопыт

- 35** *Супрун В. М.* Арганізацыя і правядзенне літаратурнай вечарыны
- 42** *Якімовіч А. М.* Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Факультатыўныя заняткі

- 46** *Шчука Т. А.* Складаназалежныя сказы з даданымі азначальнымі часткамі (факультатыў «Складаны сказ без складанасці», IX клас)
- 48** *Сырыца Н. М.* Падагульненне вывучанага па тэме «Марфемная будова слова. Спосабы ўтварэння слоў» (факультатыў «Рыхтуемса да вывучэння беларускай мовы на павышаным узроўні», IX клас)

Рыхтуемса да алімпіяды

- 52** *Васілевіч С. Л.* Вучэбна-трэнеравачныя тэсты па беларускай мове: комплекснае заданне № 95

Пазакласная работа

- 56** *Казлоўская І. І.* Талент і мужнасць (літаратурная гасцеўня для вучняў X—XI класаў)
- 61** *Марцэвіч Т. А.* Літаратурны квіз «Знічкі і планіды» (для вучняў XI класа)

Займальны матэрыял

- 64** Максім Багдановіч: крыжаванка. *Склала Л. У. Старавойтава*

На другой старонцы вокладкі — партрэт Міхася Зарэцкага (1901—1937). *Мастак А. Ю. Прынькова.*

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак дома Лявіцкіх, у якім гадаваўся будучы пісьменнік Ядвігін Ш. (былы фальварак Раманы, цяпер у межах вёскі Пяршаі Валожынскага раёна). *Фота К. К. Шастоўскага.*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактар *А. В. Міронава*. Карэктар *А. У. Бельская*. Камп'ютарны набор *А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай*.
Макет і вёрстка *І. М. Кузьмянковай*.

Выхад у свет 29.11.2021. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 6,02.
Тыраж 1074 экз. Заказ 138. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск